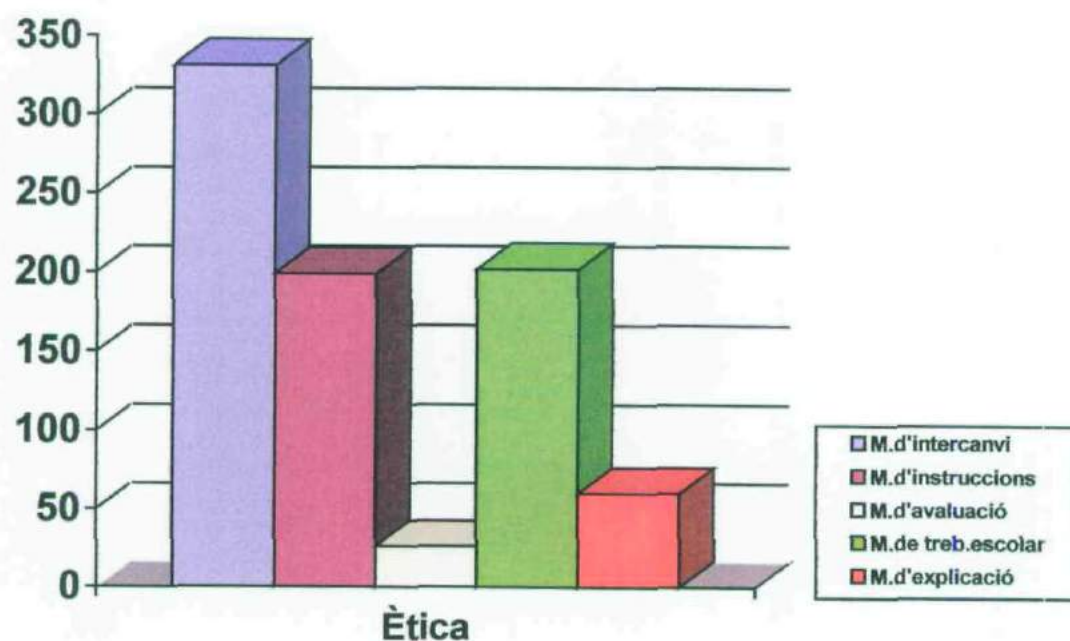
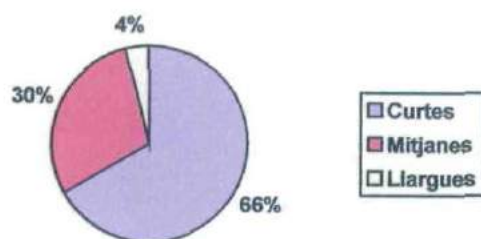

Respecte al temps de duració de les tasques per famílies a ètica, cal dir que apareix 560 vegades en format curt, és a dir, el 66% de les vegades; 249 vegades en format mitjà, és a dir, el 30% de les vegades; i 32 vegades en format llarg, el que representa el 4% de les vegades.

	Tasques curtes	Tasques mitjanes	Tasques llargues	Total
T. d'intercanvi	172	141	18	331
T. d'instruccions	181	17	1	199
T. d'avaluació	12	11	3	26
T. de treball escolar	142	73	10	235
T. d'explicació	53	7	0	60
Total	560 (66%)	249 (30%)	32 (4%)	841 (100%)

Comentaris valoratius i interpretatius

Com es pot observar en la primera gràfica, a ètica destaquen, en quant a freqüència, molt per davant de les altres, les tasques d'intercanvi, és a dir que la diferència és molt destacable i confirma la voluntat dels qui fan les classes d'ètica de que aquestes tinguin en compte als alumnes, parteixin dels seus coneixements i experiències, fomentin el diàleg i l'entesa, siguin participatives i a poder ser dinàmiques es compleix a la pràctica setmanal. No només per l'alt percentatge d'aparició de les tasques d'intercanvi, sinó també si afegim que les tasques de treball escolar són notables i les d'instruccions també i aquestes ens ajuden a no perdre de vista que l'ètica es fa dins de l'horari escolar i que segueix molt d'aprop totes aquelles normes i maneres de fer de l'escola en la que es troba. Cal destacar el fet que no apareguin massa les tasques d'explicació, donat que s'intenta que no sigui la mestra o l'investigador qui exposa el tema de treball sinó que apareix a través de l'anàlisi de casos, de notícies o del propi interès dels alumnes. Observem que les tasques d'avaluació són gairebé inexistents i aquest fet es deu a la voluntat de no avaluar la moralitat de cada nen i nena i en canvi treballar per a que tinguin més coneixement sobre els temes de que parlem i més elements de deliberació i de reflexió.

Respecte al temps de duració de les tasques cal dir que gairebé un 70% són curtes i la resta menys unes poques són mitjanes i això concorda directament amb el que s'ha dit amb anterioritat, pretenem que les sessions d'ètica siguin dinàmiques i participatives i per tant que en cada sessió hi hagi varietat en les tasques i en els aspectes de contingut que es tracten i per això cal que les tasques siguin el més curtes possible.

- El grup de tasques més nombrós a ètica és el de tasques d'intercanvi, amb el 39% d'aparició.
- Les tasques d'avaluació gairebé són inexistents a ètica.
- Dues tercers parts de les tasques a ètica són curtes.

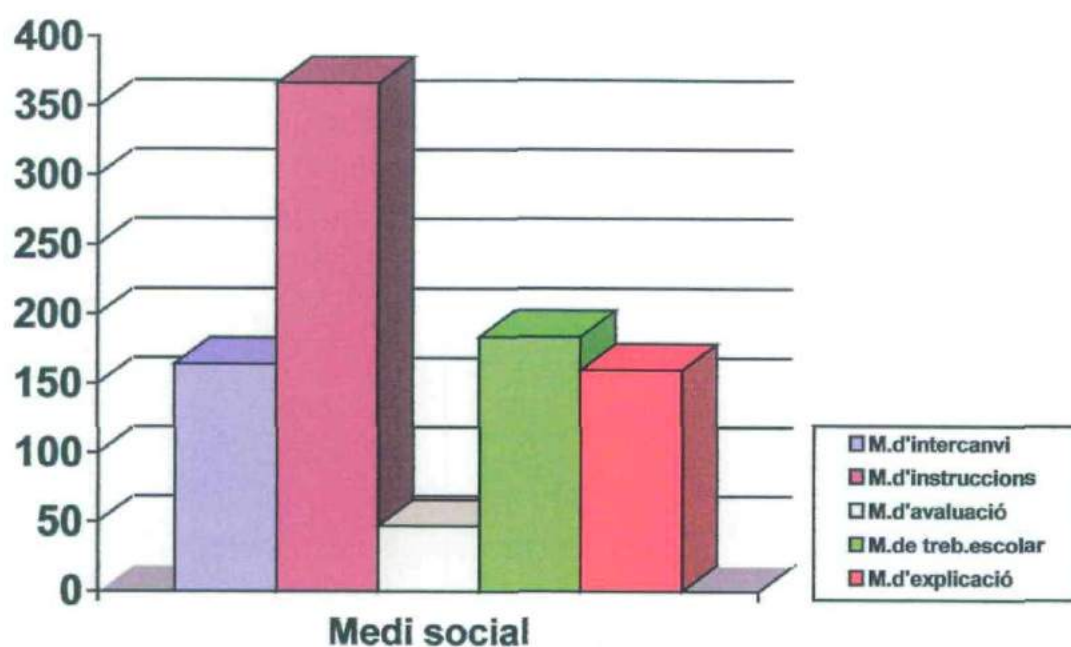
MEDI SOCIAL

A continuació podem observar com s'han distribuït els diferents tipus de tasques a la matèria de medi social.

Total tasques observades	922
--------------------------	-----

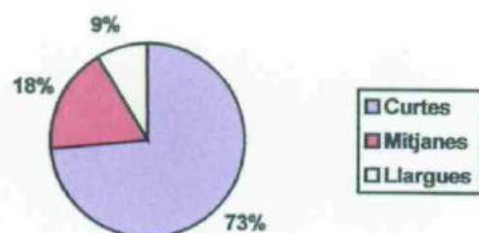
Total tasques d'intercanvi	164	18%
Total tasques d'explicació	160	17%
Total tasques de treball escolar	184	20%
Total tasques d'avaluació	47	5%
Total tasques d'instruccions	367	40%

El conjunt *Tasques d'intercanvi* apareix 164 vegades en el total de 922 tasques detectades en el global de l'observació i representa el 18% d'aquestes, les *Tasques d'explicació* apareixen 160 vegades i representen el 17% d'aquestes, les *Tasques de treball escolar* apareixen 184 vegades i representen el 20% d'aquestes, les *Tasques d'avaluació* apareixen 47 vegades i representen el 5% d'aquestes i les *Tasques d'instruccions* apareixen 367 vegades i representen el 40% d'aquestes.

Respecte al temps de duració de les tasques per famílies a medi social, cal dir que apareix 675 vegades en format curt, és a dir, el 73% de les vegades; 167 vegades en format mitjà, és a dir, el 18% de les vegades; i 80 vegades en format llarg, el que representa el 9% de les vegades.

	Tasques curtes	Tasques mitjanes	Tasques llargues	Total
T. d'intercanvi	102	48	14	164
T. d'instruccions	343	21	3	367
T. d'avaluació	9	19	19	47
T. de treball escolar	95	50	39	184
T. d'explicació	126	29	5	160
Total	675 (73%)	167 (18%)	80 (9%)	922 (100%)

Comentaris valoratius i interpretatius

A medi social s'observa que el grup de tasques més nombrós és el de tasques d'instruccions, amb un 40%, i aquest fet ens pot sorprendre si pensem que és gairebé la meitat de les tasques detectades, però en realitat no és tant ja que el 93% d'aquestes tasques d'instruccions són curtes i per tant es tradueixen en molt menys temps del que sembla, és a dir, no ocuparien un 40% del temps de les sessions sinó molt menys. Malgrat tot, cal senyalar que són les mestres de l'escola les que ensenyen les normes a l'hora de treballar i expliquen com s'han de fer les coses i quan i per tant no és d'estranyar que aquest grup de tasques sigui tant nombrós. Ademés, en aquest cas, a medi social, dues de les mestres observades fan una especial atenció al tema de les instruccions i per tant això fa que n'augmenti el nombre d'aparicions. A més a més cal afegir que si observem els resultats dels altres grups, veiem que les tasques de treball escolar, les d'intercanvi i les d'explicació, ocupen cadascuna gairebé una cinquena part del total i per tant si les sumem apareixen un 60% aproximadament de les vegades i són aquestes les que porten el pes fonamental de les sessions. I cal afegir que en aquests tres grups les tasques són de duració mitjana o llarga entre el 20% i el 48% de les vegades, el que fa pensar que a l'hora de la pràctica hauran ocupat gran part del temps de les sessions. En aquesta matèria tampoc no té gaire presència el tema de l'avaluació.

En referència al temps, cal dir que el 73% de les tasques són curtes i que la majoria d'aquestes són les d'instruccions, malgrat tot queda gairebé un 30% de tasques mitjanes i llargues i aquest percentatge no és gens despreciable.

- A medi social el conjunt de tasques amb més aparició ha estat el de les tasques d'instruccions.
- Cal remarcar la gran importància i pes de les tasques de treball escolar, d'intercanvi i d'explicació que arriben gairebé al 60% d'aparició.
- La majoria de tasques a medi social són curtes.

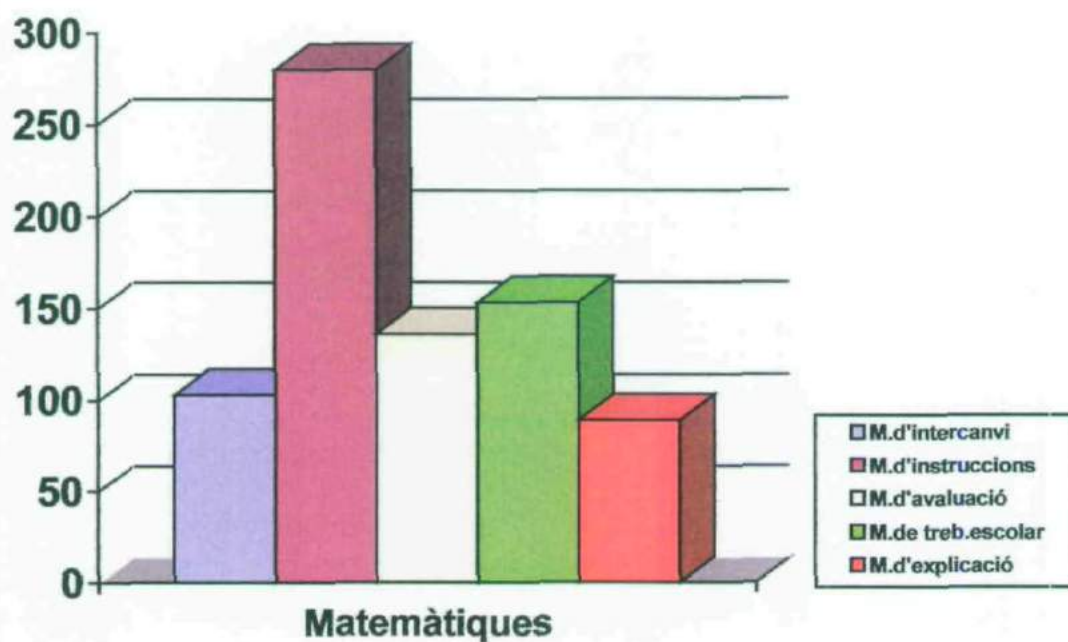
MATEMÀTIQUES

A continuació podem observar com s'han distribuït els diferents tipus de tasques a la matèria de matemàtiques.

Total tasques observades	763
--------------------------	-----

Total tasques d'intercanvi	103	13%
Total tasques d'explicació	89	12%
Total tasques de treball escolar	155	20%
Total tasques d'avaluació	136	18%
Total tasques d'instruccions	280	37%

El conjunt *Tasques d'intercanvi* apareix 103 vegades en el total de 763 tasques detectades en el global de l'observació i representa el 13% d'aquestes, les *Tasques d'explicació* apareixen 89 vegades i representen el 12% d'aquestes, les *Tasques de treball escolar* apareixen 155 vegades i representen el 20% d'aquestes, les *Tasques d'avaluació* apareixen 136 vegades i representen el 18% d'aquestes i les *Tasques d'instruccions* apareixen 280 vegades i representen el 37% d'aquestes.

Respecte al temps de duració de les tasques per famílies a matemàtiques, cal dir que apareix 564 vegades en format curt, és a dir, el 74% de les vegades; 125 vegades en format mitjà, és a dir, el 16% de les vegades; i 79 vegades en format llarg, el que representa el 10% de les vegades.

	Tasques curtes	Tasques mitjanes	Tasques llargues	Total
T. d'intercanvi	88	19	4	111
T. d'instruccions	266	7	7	280
T. d'avaluació	54	45	37	136
T. de treball escolar	85	38	29	152
T. d'explicació	71	16	2	89
Total	564 (74%)	125 (16%)	79 (10%)	763 (100%)

Comentaris valoratius i interpretatius

A matemàtiques s'observa que el grup de tasques més nombrós és el de tasques d'instruccions, amb un 37%, i aquest fet ens pot sorprendre si pensem que és molt important el nombre de tasques detectades, però en realitat no és tant ja que el 95% d'aquestes tasques d'instruccions són curtes i per tant es tradueixen en molt menys temps del que sembla, és a dir, no ocuparien un 37% del temps de les sessions sinó molt menys. Malgrat tot, cal senyalar que són les mestres de l'escola les que ensenyen les normes a l'hora de treballar i expliquen com s'han de fer les coses i quan i per tant no és d'estranyar que aquest grup de tasques sigui tant nombrós. A més a més si observem els resultats de les tasques de treball escolar, el 20%, i d'avaluació, el 18%, veiem que es compensa ràpidament el gran nombre d'instruccions i a més cal pensar que per poder fer les tasques de treball escolar calen instruccions i també per les avaluacions. Cal apuntar que els resultats observats en quant a l'aparició de les tasques d'explicació és bastant pobre i encara més en referència a les tasques d'intercanvi, encara que sembla prou evident que a matemàtiques no hi ha gaires temes opinables ni discutibles. De fet és molt lògic que a matemàtiques trobem aquests resultats, ja que bàsicament el que es fa és introduir conceptes nous de manera ràpida en una sessió cada dos o tres i fer exercicis i corregir-los per tal d'aprendre allò que s'ha explicat, generalment procediments i problemes matemàtics. Per tant cal poca estona per explicar, molt poca per intercanviar impressions i bastanta més per saber com fer els exercicis, fer-los i corregir-los.

Respecte als resultats de temps cal dir que tres quartes parts de les tasques són curtes, el que vol dir que malgrat es facin molts exercicis i correccions, es fan de forma

ràpida per aconseguir un bon ritme de treball, necessari per al bon aprenentatge de les matemàtiques. Tan sols un 10% de les tasques són llargues, i la resta, un 16% mitjanes.

- Les tasques d'instruccions són les més nombroses a les classes de matemàtiques.
- Les tasques que porten el pes de les sessions de matemàtiques són les de treball escolar i les d'avaluació.
- A matemàtiques tres quartes parts de les tasques són curtes.

LLENGUA CATALANA

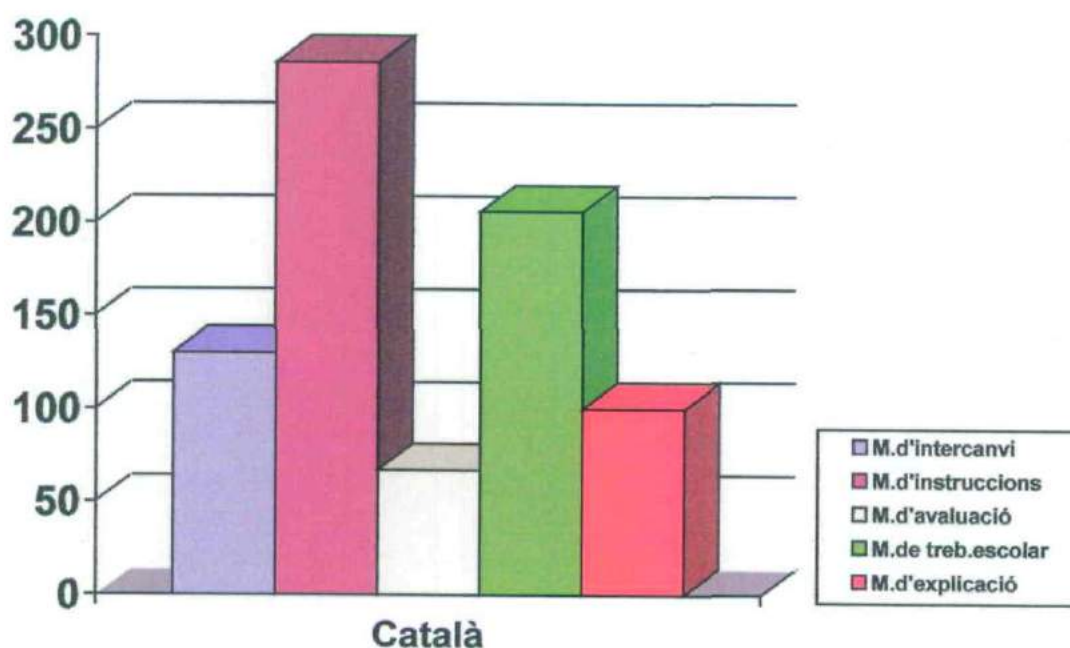
A continuació podem observar com s'han distribuït les diferents famílies de tasques a la matèria de llengua catalana.

Total tasques observades	784
--------------------------	-----

Total tasques d'intercanvi	130	17%
Total tasques d'explicació	100	13%
Total tasques de treball escolar	211	27%
Total tasques d'avaluació	67	8%
Total tasques d'instruccions	276	35%

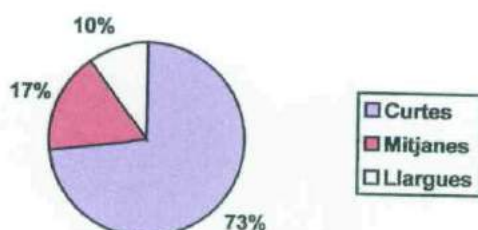
El conjunt *Tasques d'intercanvi* apareix 130 vegades en el total de 784 tasques detectades en el global de l'observació i representa el 17% d'aquestes, les *Tasques d'explicació* apareixen 100 vegades i representen el 13% d'aquestes, les *Tasques de*

treball escolar apareixen 211 vegades i representen el 27% d'aquestes, les *Tasques d'avaluació* apareixen 67 vegades i representen el 8% d'aquestes i les *Tasques d'instruccions* apareixen 276 vegades i representen el 35% d'aquestes.

Respecte al temps de duració dels tipus de tasques a català, cal dir que apareix 572 vegades en format curt, és a dir, el 73% de les vegades; 133 vegades en format mitjà, és a dir, el 17% de les vegades; i 79 vegades en format llarg, el que representa el 10% de les vegades.

	Tasques curtes	Tasques mitjanes	Tasques llargues	Total
T. d'intercanvi	105	23	2	130
T. d'instruccions	249	24	3	276
T. d'avaluació	21	29	17	67
T. de treball escolar	113	42	56	211
T. d'explicació	84	15	1	100
Total	572 (73%)	133 (17%)	79 (10%)	784 (100%)

Comentaris valoratius i interpretatius

A llengua catalana s'observa que el grup de tasques més nombrós és el de tasques d'instruccions, amb un 35%, i aquest fet ens pot sorprendre si pensem que és important el nombre de tasques detectades, però en realitat no és tant ja que el 90% d'aquestes tasques d'instruccions són curtes i per tant es tradueixen en molt menys temps del que sembla, és a dir, no ocuparien un 35% del temps de les sessions sinó molt menys. Malgrat tot, cal senyalar que són les mestres de l'escola les que ensenyen les normes a l'hora de treballar i expliquen com s'han de fer les coses i quan i per tant no és d'estranyar que aquest grup de tasques sigui tant nombrós. En segon lloc, les tasques que més apareixen són les de treball escolar i és fàcil d'explicar donat que a català es fa lectura, tant els alumnes com la mestra, exercicis d'ortografia, de morfologia i sintàxi, de vocabulari i altres coses que fan que molta estona de cada sessió es treballi. Cal dir

que també s'utilitzen força les tasques d'intercanvi, donat que en general es parteix dels coneixements previs dels alumnes per a treballar els nous temes, i les d'explicació, que es van barrejant amb les anteriors per tal de fer les sessions més dinàmiques i participatives. Les tasques d'avaluació apareixen poc, no arriben al deu per cent.

Respecte al temps de durada de les tasques, cal dir que els percentatges són molt similars als de les altres dues matèries del currículum, com són medi social i matemàtiques, ja que les tasques són curtes tres quartes parts de les vegades, llargues el 10% de les vegades i mitjanes el 17%.

- Les tasques d'instruccions són les més nombroses a les classes de català.
- Les tasques que porten el pes de les sessions de català són les de treball escolar, les d'intercanvi i les d'explicació.
- A català tres quartes parts de les tasques són curtes.

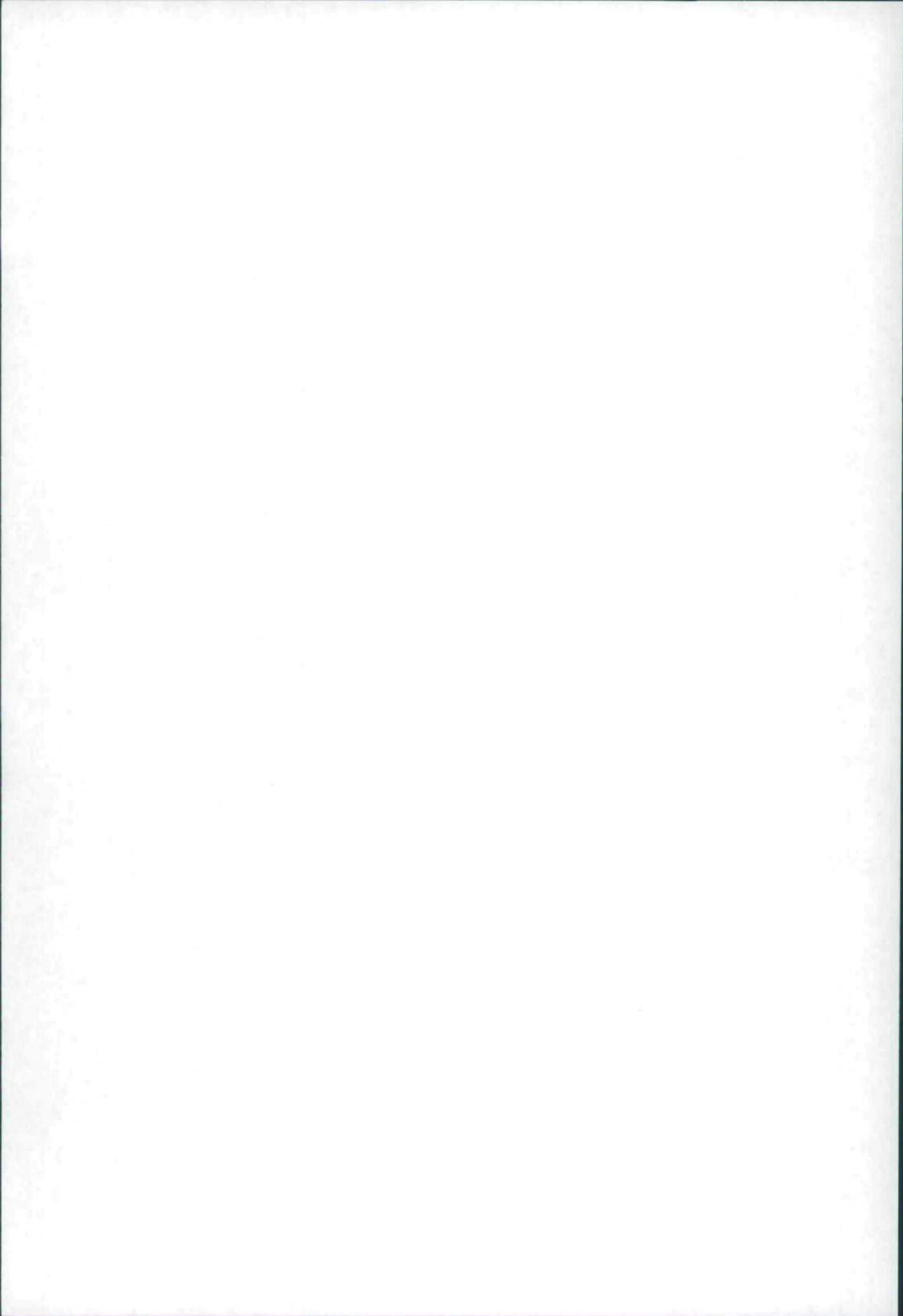
5. Conclusions

Tal com s'havia previst inicialment en el tercer objectiu del treball de recerca, *"Analitzar, descriure i comparar el procés d'ensenyament i aprenentatge que es dona a les classes d'ètica, medi social, matemàtiques i llengua catalana"*, el que preteníem era observar el procés d'ensenyament i aprenentatge que es produeix en les classes d'ètica, medi social, matemàtiques i llengua catalana, determinar les unitats mínimes de treball que es donen en el procés d'ensenyament i aprenentatge d'aquestes matèries, descriure una per una les unitats mínimes de treball detectades durant l'observació i comparar les unitats mínimes de treball detectades a les sessions d'ètica amb les detectades a les matèries curriculars observades. S'han obtingut diferents resultats al respecte de les tasques, que ara acabem de presentar. En primer lloc la presentació de les dades globals de l'observació de les classes d'ètica i de les altres tres matèries curriculars observades, medi social, matemàtiques i llengua catalana. En segon lloc hem presentat les tasques detectades durant l'observació, en forma de llistat i fent una descripció completa de cadascuna, que ens ha ajudat a assumir l'entitat i l'abast de cada tasca. En tercer lloc hem presentat cinc quadres que contenen totes les dades referents a freqüències d'aparició i percentatges de totes les tasques per matèries, que ens han permès veure d'un cop d'ull totes les dades i fins i tot comparar-les. I finalment hem establert una categorització de tasques per famílies, hem descrit les dades quantitatives de cadascuna d'aquestes famílies i hem comparat les diferents famílies de tasques per matèries.

Com s'ha pogut observar a partir de les dades presentades, a les classes d'ètica, de medi social, de matemàtiques i de llengua catalana, de manera absolutament majoritària es treballa amb tasques. Una altra observació important és que també la gran majoria de les tasques, tres de cada quatre, s'han donat en duració curta, fet que implica un gran dinamisme en les sessions i que facilita que els alumnes estiguin actius i sense perdre l'atenció. Respecte les tasques concretes, cal dir que majoritàriament s'han donat tasques d'instruccions, donat que hem observat l'ensenyament primari és natural trobar un gran nombre d'aquest tipus de tasques que ensenyen als alumnes com realitzar les feines i com fer-les bé, un aprenentatge fonamental per a tota la vida. També hem observat que les tasques de treball i d'intercanvi obtenen percentatges molt semblants en

quant a l'aparició i això ens fa pensar que s'està treballant en un sentit molt positiu cap a la promoció del diàleg en l'aprenentatge, partint dels coneixements previs, de les pròpies experiències i permetent l'expressió de les opinions als propis alumnes. Fet que ve demostrat per la gran aparició de la tasca Preguntes i respostes en el global de l'observació i de la tasca Ronda d'intervenció en les classes d'ètica. De la mateixa manera cal subratllar que malgrat les tasques de treball escolar tenen gran pes en les aparicions totals, són una família formada per moltes tasques, per tant cadascuna per separat apareix en menor mesura i això facilita també la variació en les feines de treball habitual i per tant ajuda també que els alumnes estiguin més motivats a l'hora de treballar a l'aula.

**VII. ANÀLISI I DESCRIPCIÓ DEL
PROCÉS D'ENSENYAMENT I
APRENTATGE A LES CLASSES DE
TUTORIA: LES ACTIVITATS**

En el capítol que presentem a continuació exposarem la tercera part dels resultats de la recerca que porta el títol "Anàlisi del procés d'ensenyament i aprenentatge en situació d'educació moral a primària i comparació amb altres àrees del currículum". Partirem d'allò que vàrem plantejar als inicis de la investigació, els objectius, per tal de deixar constància del que preteníem i de comprovar el què hem obtingut i, després, exposarem els resultats obtinguts en aquesta part de la recerca.

El treball que presentem pretén estudiar la pràctica de l'educació moral, és a dir, com es porta a terme el dia a dia de les classes en les que es treballen els valors. Després d'haver observat l'espai de la tutoria i d'haver presentat els resultats en el capítol V, volem dedicar aquest capítol a presentar les activitats. Per tal d'esbrinar de quina manera es treballen les activitats, quin sentit tenen, ens vàrem plantejar un objectiu que ens han portat a obtenir diferents resultats. En primer lloc recordem l'objectiu plantejat: "*Descriure les pràctiques complexes que es donen en les sessions de tutoria*". El que preteníem era determinar les pràctiques complexes que es donen en les sessions de tutoria, que anomenem activitats, i descriure una per una aquestes pràctiques complexes detectades durant l'observació. S'ha realitzat l'observació de les sessions de tutoria durant un curs escolar sencer i a partir de la informació recollida durant la mateixa hem obtingut diferents resultats. Els que fan referència a les sessions observades, distribució de les sessions segons la matèria i segons el tipus de pràctiques ja han estat presentats amb anterioritat i no els tornarem a reproduir.¹

¹ Al capítol V, s'exposen aquestes dades.

La presentació dels resultats s'ha distribuït en dos moments. Un primer que inclou un llistat de totes les activitats detectades en el global de l'observació i un quadre que conté les dades de freqüència i percentatges de totes les activitats i un segon en que presentem la descripció una per una de les activitats.

1. Descripció de les activitats

En aquest apartat presentem totes les dades referides a les activitats que hem obtingut al llarg de l'observació de les sessions de tutoria i en particular de les assemblees de classe, donat que és en aquestes sessions on apareixen el 85% de les activitats detectades. Cal afegir que en la resta de l'observació, les de les matèries curriculars, només hem detectat quatre activitats en gairebé dos mil cinc-cents pràctiques observades. Aquest fet en ha fet reduir l'àmbit de les activitats a les classes de tutoria i específicament a les assemblees de classe. A continuació exposem el llistat de nou activitats detectades, seguit d'un quadre amb les dades globals d'aparició de les activitats i els percentatges. En un segon moment presentem una descripció exhaustiva de les nou activitats una per una.

Llistat d'activitats

A continuació presentem el llistat de nou activitats que hem detectat en l'observació de les sessions de tutoria:

1. Ressolució de conflictes	6. Formació de grups
2. Revisió de càrrecs	7. Festa d'aniversari
3. Revisió d'acords	8. Preparació de projectes
4. Elecció de delegats	9. Altres activitats
5. Informació de l'assemblea de delegats	

Distribució de les activitats a les sessions de tutoria

NOM DE L'ACTIVITAT	Assemblea		Ètica		TOTAL	
	fi	%	fi	%	fi	%
Ressolució de conflictes	123	43%	14	28%	137	41%
Revisió de càrrecs	59	21%	12	24%	71	21%
Revisió d'acords	14	5%	3	6%	17	5%
Elecció de delegats	8	3%	1	2%	9	3%
Informació de l'assemblea de delegats	29	10%	11	22%	40	12%
Formació de grups	8	3%	0	0%	8	2%
Celebració d'aniversaris	17	6%	6	12%	23	7%
Preparació de projectes	19	7%	1	2%	20	6%
Altres	6	2%	2	4%	8	2%
TOTAL	283	100%	50	100%	333	100%

En aquest quadre es fa palès el fet que les activitats a les classes d'ètica són força minoritàries si les comparem amb les assemblees. També observem que les activitats majoritàries són la resolució de conflictes, donat que a l'assemblea es resolen els conflictes de relació entre iguals i de convivència escolar, i també la revisió dels càrrecs i la informació de l'assemblea de delegats que són força nombroses, donat que es realitzen sistemàticament un cop a la setmana o cada quinze dies, tenen un lloc fix a l'ordre del dia de l'assemblea de classe. La resta d'activitats tenen periodicitats més àmplies i per això el nombre d'aparicions i menor. La celebració d'aniversaris sol portar-se a terme un cop al mes i l'elecció de delegats i la formació de grups un cop al trimestre.

Descripció de les activitats

Tot seguit presentem la descripció de les nou activitats detectades al llarg de l'observació de les sessions de tutoria. Aquesta descripció ha estat elaborada d'una forma minuciosa per tal de contemplar fins al més mínim detall que ens ajudi a entendre-les i a assumir la seva entitat. La descripció completa de cada activitat conté

diferents aspectes que de forma conjunta donen una visió global de la mateixa. A continuació presentem i describim aquests aspectes.

En primer lloc, una definició curta, que ens explica en què consisteix l'activitat d'una manera simple i concisa. Després, una descripció àmplia, que conté tots aquells aspectes, detalls i matissos que fan de l'activitat una pràctica singular i carregada de valor. Des dels temes que treballa, el moment de l'assemblea o de la classe d'ètica en el que es dona, el funcionament de la mateixa, els passos que cal fer per completar-la i altres apunts que s'ens feia imprescindible descriure per tal d'aconseguir una major comprensió de les activitats. En tercer lloc trobem un mapa conceptual en el que es presenten els cinc components més importants que intervenen en una activitat, és a dir, la mestra, els alumnes, els continguts, l'espai i el material utilitzat, i el seu paper en l'activitat definit a partir de paraules que el descriuen. A continuació afegim dues fotografies que mostren l'activitat descrita en la pràctica i que contenen un peu de foto que tracta d'explicar el què hi està succeïnt. En últim lloc presentem la relació de dades quantitatives obtingudes a partir de les dades observades, organitzades en quadres i gràfics per tal de millorar la seva comprensió. En aquest apartat s'aporten les següents dades: el percentatge d'aparició de l'activitat en qüestió respecte el total d'activitats observades, el percentatge d'aparició de l'activitat i la seva duració mitjana; i un comentari valoratiu i interpretatiu de les dades aportades i finalment un quadre resum de les valoracions fetes.

RESSOLUCIÓ DE CONFLICTES

Definició

Espai de diàleg entre un alumne o grup d'alumnes, que presenta un problema, la mestra, que modera, i la resta de la classe, per a tractar de solucionar-lo.

Descripció

La resolució de conflictes es dona majoritàriament en l'espai reservat a les assemblees de classe. Les assemblees de classe són reunions periòdiques del grup classe que compleixen múltiples funcions i que persegueixen diverses finalitats. Aquestes funcions són informar, analitzar el que passa, prendre decisions o organitzar la vida del grup. A més, persegueixen finalitats relacionades amb l'educació en valors: convidar a la cooperació, al compromís responsable, a l'adquisició de capacitats de diàleg. Però tot això es fa a propòsit de la consideració de temes molt variats i rellevants per el grup classe.

Els temes que es parlen a les assemblees de classe poden ser temes que interessin o preocupin a alguns membres del grup o a tot el grup en general. Poden ser també qüestions que les mestres considerin importants. D'entre tots aquests temes hi ha un subgrup al que sol anomenar-se "Temes de convivència" en el que es troba un conjunt molt ampli de qüestions relatives a les dificultats que planteja la vida en l'interior d'un grup i a l'escola. Acostumen a ser temes puntuals, lligats estretament al moment que viu el grup, d'aquesta manera s'afavoreix una implicació i un interès en el seu tractament. És freqüent la referència a dificultats en les relacions personals, a problemes de disciplina, a qüestions organitzatives que s'han de solucionar o a aspectes vinculats a alguna activitat escolar. Quan parlem de resolució de conflictes en les assemblees de classe, ens referim a aquest tipus de conflictes del grup classe.

La resolució de conflictes és doncs, el moment en el que es planteja el problema al grup per parlar-ne, aclarir-lo i tractar de solucionar-lo. La mestra és molt important en aquest moment donat que sol actuar canalitzant la discussió, centrant el tema i tractant d'evitar que es desvirtui la discussió. També ajuda facilitant la intervenció de tot el que vulgui participar i proposant pensar solucions i arribar a acords compartits. És un dels

moments més importants de treball del diàleg com a mètode d'entesa i via per facilitar la comprensió. És treball també de la mestra vetllar per un bon procediment dialògic.

El procés que se segueix per a resoldre un conflicte és el següent.

El primer pas, previ a la resolució, és que l'alumne o alumnes que estiguin afectats per algun conflicte o vulguin parlar d'algun tema, ho facin constar, escrivint-ho a la cartellera de temes de la classe, per a que quan el grup que prepara l'assemblea redacti l'ordre del dia pugui incloure'ls en aquesta.

Un cop a l'assemblea, i, arribat el moment de la resolució de conflictes, un membre del grup d'assemblea llegeix l'enunciat del problema en veu alta i pregunta qui l'ha escrit, demanant-li a continuació que expliqui quin és el problema.

Un cop exposat el problema, s'espera que l'afectat, si n'hi ha, demani paraula per a donar l'altra versió i tenir el problema exposat de forma completa.

Molt sovint en aquest punt la mestra tracta d'explicar el problema per intentar clarificar-lo al màxim i que aquells que el desconeixien puguin fer-se una idea, també per facilitar la comprensió als mateixos protagonistes del conflicte i tractar d'aportar tota la informació existent sobre el tema.

A continuació es dona la paraula a tot aquell del grup que vulgui preguntar algun dubte, o tingui alguna informació que afegir, vetant, generalment la mestra, aquelles intervencions que no aportin res de nou al tema.

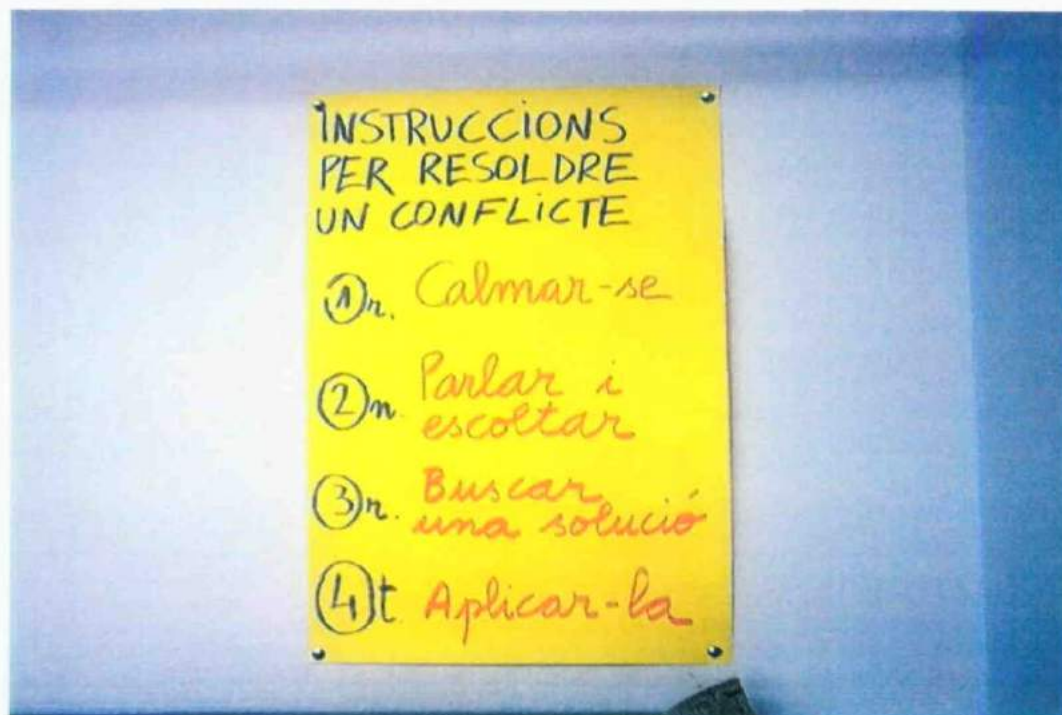
Un cop exposat el conflicte es dona la paraula als protagonistes i a aquells que vulguin intervenir, per a tractar de discutir sobre el que ha succeït i aportar elements que puguin col·laborar en la resolució. En aquesta part sol intervenir bastant la mestra per anar equilibrant i aclarint les diferents intervencions, en molts casos parafrasejant el que ha dit l'alumne que ha intervingut.

Després de comentar en profunditat el problema, es demana al grup que porti possibles solucions o formes d'aclarir l'assumpte. A continuació se sol donar una ronda d'intervencions en la que es van aportant diferents solucions i la mestra va comentant si són o no vàlides i viables.

Finalment s'acorda portar a terme una de les solucions proposades comproment-se els implicats públicament al seu compliment, precisant allò que cadascuna de les

“La mestra està parlant amb els alumnes sobre un problema que hi ha hagut al pati. Els directament implicats estan drets, escoltant el que diu la mestra i pensant quina serà la seva resposta. La resta d’alumnes escolta i pensa sobre el que ha succeït per poder col·laborar més tard en l’aportació de possibles solucions.”

“Penjades a la classe trobem les *instruccions per resoldre un conflicte*, que hauran d’ajudar als alumnes a no perdre de vista que el diàleg ens pot ajudar a solucionar els problemes”

persones afectades ha de fer per a operativitzar la decisió que s'ha pres i esperant que amb el compliment dels acords el problema quedi ja resolt.

RESSOLUCIÓ DE CONFLICTES

Prèvia a la resolució:

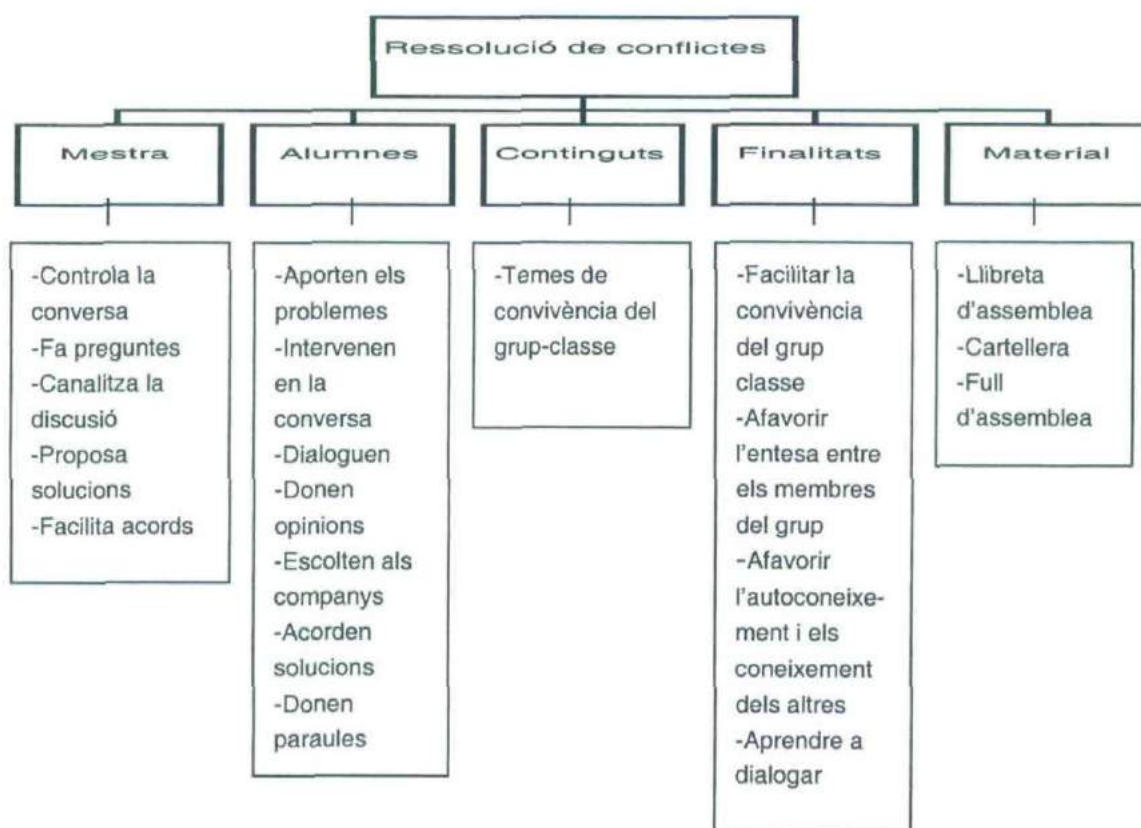
- Apuntar els petits problemes, conflictes, ..., en la cartellera de la classe.

Durant la resolució:

- Llegir el "títol" del problema
- Explicació del conflicte per aquell que l'ha proposat
- Interpel·lació a l'al·ludit
- Clarificació del conflicte per part de la mestra
- Ronda d'intervencions per a consultar dubtes o afegir informació
- Discussió del tema
- Ronda d'intervencions per a proposar solucions al conflicte
- Acord i compromís dels implicats
- Operativització de l'acord

És important destacar que per petits que puguin semblar els problemes que es presenten en les cartelleres de les classes i que es tracten en les assemblees, no deixen de ser problemes reals, que preocupen realment als alumnes i que dificulten la bona convivència.

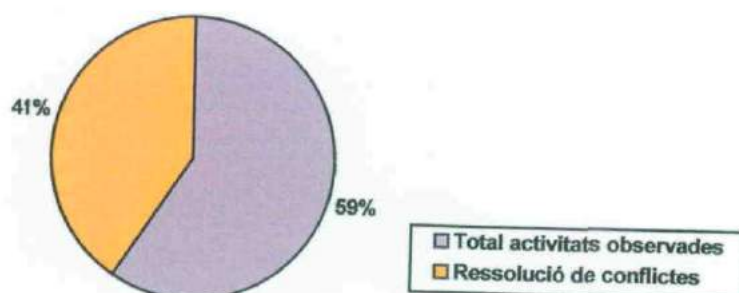
El tractament dels conflictes que es donen en el grup classe, pretén recollir les vivències conflictives més immediates que plantegen les i els alumnes, simplificar-les, resoldre-les i crear hàbits de convivència i també ésser una oportunitat per educar en valors com el diàleg, la tolerància i el respecte als altres a partir de la convivència.

Dades quantitatives

L'activitat *Ressolució de conflictes* representa el 41% de les activitats i el 10% de les pràctiques, recollides en educació moral, és a dir, que apareix 137 vegades d'un total de 333 activitats.

Total activitats observades a tutoria	333
Freqüència total	137
Percentatge d'aparició en activitats	41%
Percentatge d'aparició en pràctiques	10%

Respecte al temps de duració d'aquesta tasca, cal dir que apareix 47 vegades en format curt, és a dir, el 34% de les vegades; 69 vegades en format mitjà, és a dir, el 51% de les vegades; i 21 vegades en format llarg, el que representa el 15% de les vegades.

Tasques de duració curta	47	34%
Tasques de duració mitjana	69	51%
Tasques de duració llarga	21	15%
TOTAL	137	100%

Comentaris valoratius i interpretatius

L'activitat *Ressolució de conflictes* és l'activitat que més es dona en el total de les observades, amb més d'un 40% d'aparició, el que vol dir que s'utilitza molt sovint durant aquest espai en que es treballen els valors. És molt important que així sigui donat que l'espai de tutories és aquell que està reservat per, entre d'altres coses, solucionar problemes de la vida quotidiana dels alumnes, problemes de convivència en el centre escolar, petits malentesos a l'hora de jugar o de fer les tasques comunes, és a dir, que és

el moment de reflexionar conjuntament i estar disposats a solucionar les diferències que puguin existir i per això considerem totalment positiu que es reflexi en aquest percentatge tant elevat.

En relació a les dades de temps obtingudes, podem veure que en la meitat de les ocasions aquesta activitat té una durada mitjana, és a dir, d'entre cinc i quinze minuts, el que no és gens estrany donat que els problemes que es plantegen són molt vivencials, fan referència als mateixos alumnes i això fa que hi hagi força intervencions que volen donar tot luxe de detalls sobre els fets i això en dificulta la ràpida resolució. També cal dir que quan més petits són els alumnes, com els de cicle mitjà, més temps costa aclarir un problema i arribar a una possible solució. Respecte a les vegades que apareix en versió curta també són forces, més d'un 30% i això vol dir que a mida que van dominant els procediments de resolució de conflictes, també els van afrontant amb més seguretat, més concreció i rapidesa. Malgrat tot observem que el percentatge d'aparició d'aquesta activitat en versió llarga no és gens menyspreable i això vol dir que malgrat hi hagi una intenció de tractar els problemes de forma concreta i ràpida, sovint es presenten temes prou importants com per haver-los de donar un pes específic durant la sessió i en el seu tractament i això se sol traduir en augmentar el temps de resolució.

- L'activitat *Resolució de conflictes* és la que més es dona en el total de les observades, amb més d'un 40% d'aparició.
- L'espai de tutoria és el més utilitzat per a tractar problemes de la vida quotidiana dels alumnes, de convivència a l'escola, petits malentesos a l'hora de jugar o de fer les tasques comunes, és a dir, que és el moment de reflexionar conjuntament i estar disposats a solucionar les diferències.
- En la meitat de les ocasions aquesta activitat té una durada mitjana.

REVISIÓ DE CÀRRECS

Definició

Espai de diàleg entre els membres del grup-classe i la mestra en que es valora la realització dels diferents càrrecs de la classe durant un període de temps determinat.

Descripció

Els càrrecs de classe són tasques necessàries per al desenvolupament de la vida de l'aula que es distribueixen entre els alumnes segons els grups de taula (cinc o sis per classe depenent del nombre d'alumnes). Són tasques que s'han de fer per el bon funcionament del grup-classe. Les tasques que defineixen els càrrecs no són inútils ni mancades de sentit. Els càrrecs han de ser una aportació de cadascun dels subjectes i dels petits grups a la col·lectivitat. Les tasques de cada càrrec tracten d'estar equilibrades per a que tots els membres del grup puguin realitzar-les i que ningú treballi més que els altres. Es realitzen durant tot el dia, alguns a primera hora, altres al migdia o a l'acabar les classes. Els càrrecs que es realitzen al cicle mitjà i al superior de primària són "Llista d'assistència i assemblea", "Neteja, paper per reciclar i materials de treball", "Material", "Observació del medi", "Biblioteca", "Lavabo, paper de wàter, tovallola i sabó", "Flúor i llista d'assistència", "Prestatges".

La revisió dels càrrecs suposa el moment de reflexió sobre la realització dels mateixos, el comportament dels alumnes i el treball en grup necessari per a portar-los a terme. La mecànica de revisió dels càrrecs fa que progressivament la intervenció de la mestra sigui menys necessària, de manera que siguin els mateixos alumnes els que la condueixin i participin ordenadament per a que sigui possible. Així la participació de la mestra estarà encaminada a interpel·lar, felicitar, mostrar desaprovació o donar informació variada. Aquesta funció és pròpia de l'educador i impossible d'abandonar, és una part de l'acció educativa. Els alumnes que la dirigeixen, donen paraules i actuen de moderadors, els altres han d'estar atents i sol·licitar paraula quan volen participar.

Els càrrecs de classe pretenen educar en els valors democràtics i de participació. Són una oportunitat per exercir la responsabilitat, per aprendre a treballar en grup, i per treballar l'autoavaluació i l'anàlisi col·lectiu a propòsit del seu compliment.

El procés de revisió dels càrrecs té diferents moments i es donen així:

El grup d'assemblea és l'encarregat de portar a terme aquesta activitat.

Abans de començar la mestra dóna uns minuts per a que els grups parlin entre ells i comentin com els ha anat i com ho explicaran a la classe. Passat aquest temps el grup d'assemblea surt a la pissarra i comença la revisió pròpiament dita.

Un membre del grup va nomenant als diferents grups que per torns recorden el càrrec que han desenvolupat durant els últims quinze dies i expliquen a través de l'encarregat del grup com l'han realitzat, com s'han organitzat, si hi ha hagut algun problema, ...

Posteriorment es dóna la paraula als altres membres del grup i també del grup-classe per a que puguin donar la seva opinió i expressar queixes o felicitacions per el treball realitzat. Es tracta de valorar conjuntament l'esforç realitzat i les dificultats surgides. També, si la mestra ho considera oportú, s'arriba a algun acord de millora que comprometi a tot el grup.

Generalment, i per a finalitzar la valoració de cada grup, la mestra fa un comentari-resum-conclusió de tot el que s'ha parlat i recorda, si és necessari, els acords pactats per a la millora en la realització dels càrrecs.

Aquest procés es repeteix tantes vegades com grups-taula hi ha a la classe.

A continuació, la mestra o un membre del grup d'assemblea, recitarà el canvi dels càrrecs per a la propera quinzena i els canviarà també a la cartellera anomenant en primer lloc el nombre del grup-taula i després el càrrec que li correspon ("taula 1: assistència i assemblea", "taula 2: material", ...)

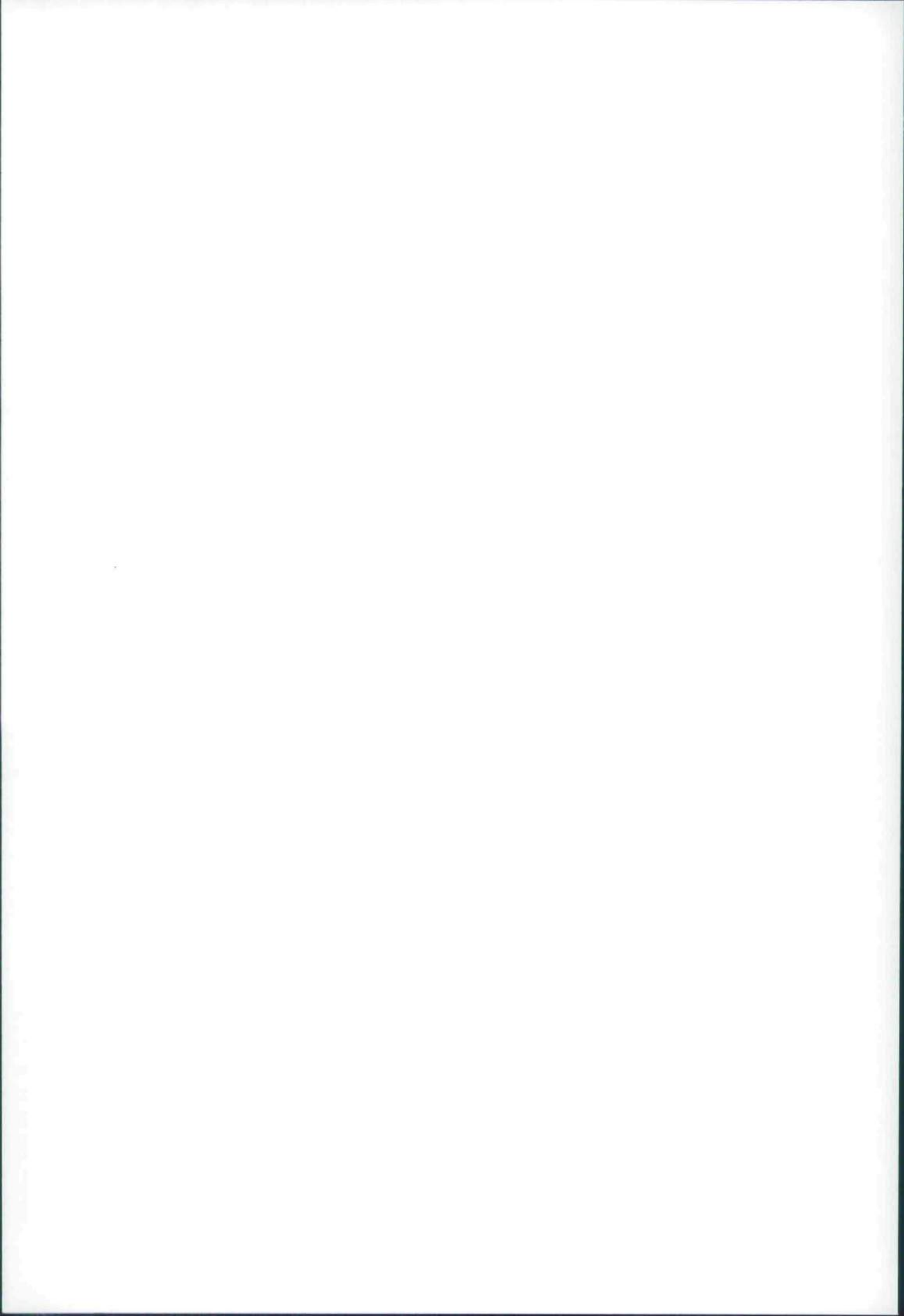
Immediatament després la mestra els indicarà que tenen uns minuts per escollir el nou encarregat del grup-taula i per distribuir-se les tasques del càrrec al llarg de les dues setmanes quedant constància mitjançant les anotacions fetes a l'agenda escolar. El grup d'assemblea apuntarà en un paper el nom de tots els encarregats de grups-taula i ho penjarà a la cartellera. Aquí finalitza la revisió dels càrrecs.

“La mestra està canviant els càrrecs, diu el nombre del grup i posteriorment el càrrec que realitzarà durant els següents quinze dies. Els alumnes, prenen atenció per conèixer quin serà el seu nou càrrec.”

“A la cartellera de la classe, trobem un requadre que ens informa dels càrrecs que fa aquest curs i quin grup fa cada càrrec.”

REVISIÓ DE CÀRRECS

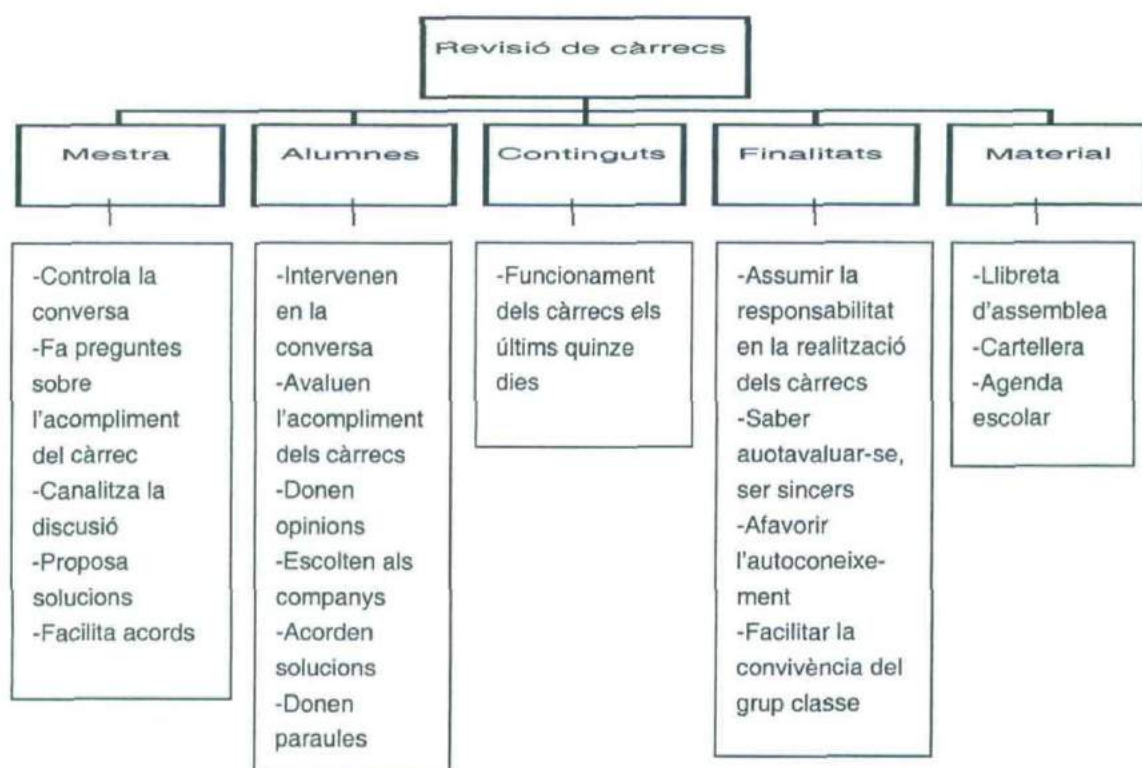
- Reflexió per grups: es comenta com ha anat i com ho explicaran.
- Ronda d'intervencions per grups: el grup d'assemblea pregunta l'encarregat respon.
- Ronda d'intervencions: altres alumnes del grup i de la classe donen la seva opinió.
- Preguntes i respostes: de la mestra per acabar d'aclarir tots els fets.
- Acord: si és necessari camillarar algun comportament.
- Comentari final de la mestra.
- (* Aquest procés es repeteix tantes vegades com grups-taula hi hagi a la classe.)

- Canvi de càrrecs: recitat i a la cartellera.
- Elecció de l'encarregat i distribució del càrrec.
- Anotació dels nous encarregats i col.locació a la cartellera.

Cal dir que, no sempre que toca revisar els càrrecs es donen les condicions adients per fer-ho, per diversos motius, en algunes ocasions es limiten a fer tan sols el canvi dels càrrecs obviat la valoració.

La revisió i el canvi de càrrecs es converteixen en una pràctica de valors en ella mateixa, amb transcendència important en la història del grup. Aquest és el moment de reconèixer les pròpies actuacions i les de la resta del grup, els encerts i els errors, però sempre amb l'esperit crític que ha de permetre aprendre de l'experiència sense caure en vulgars acusacions cap als companys. És així com la revisió dels càrrecs representa un espai important a la vida del grup-classe, un moment en el que es sinceren i s'enforteixen els vincles que uneixen als principals membres de la comunitat escolar, els alumnes.

A través de la revisió de càrrecs es van pantant valors com el compromís i la responsabilitat, individual i del grup, sense els que no podrien funcionar els càrrecs ni es donaria una revisió sincera, també apareix el valor de la cooperació, donat que és fonamental que els membres dels diferents grups s'entenguin, es reparteixin la feina i la facin de manera conjunta.

Dades quantitatives

L'activitat *Revisió de càrrecs* representa el 21% de les activitats i el 5% de les pràctiques, recollides en educació moral, és a dir, que apareix 71 vegades d'un total de 333 activitats.

Total activitats observades a tutoria	333
Freqüència total	71
Percentatge d'aparició en activitats	21%
Percentatge d'aparició en pràctiques	5%

Respecte al temps de duració d'aquesta tasca, cal dir que apareix 28 vegades en format curt, és a dir, el 39% de les vegades; 32 vegades en format mitjà, és a dir, el 45% de les vegades; i 11 vegades en format llarg, el que representa el 16% de les vegades.

Tasques de duració curta	28	39%
Tasques de duració mitjana	32	45%
Tasques de duració llarga	11	16%
TOTAL	71	100%

Comentaris valoratius i interpretatius

L'activitat *Revisió de càrrecs* és la segona activitat que més es dona en el total de les observades, amb un 21% d'aparició. Això vol dir que de cada cinc activitats una és revisió dels càrrecs i per tant és molt freqüent. L'explicació és obvia, els càrrecs es realitzen de forma setmanal o quinzenal depenent dels cursos i per tant vol dir que al finalitzar-los, i abans de canviar-los, s'han de revisar. S'ha de valorar, tant a nivell de grup com de classe, com han funcionat i per tant cada setmana o cada quinze dies a l'assemblea es dona aquesta activitat. Podríem dir que és una activitat fixa d'assemblea, amb una perïodicitat molt gran.

En relació a les dades de temps obtingudes, podem dir que en quasi la meitat d'ocasions les revisions tenen una durada mitjana, és a dir, entre cinc i quinze minuts, fet bastant interessant donat que significa que es dóna temps a que els membres del grup parlin, donin la seva opinió sobre el funcionament del grup i puguin contrastar les opinions amb la mestra i altres companys de classe. En les ocasions en que la durada és mitjana o en les que és llarga, molt poques en la nostra observació, se suposa que la revisió serà de qualitat i farà un servei al grup, perquè hauran parlat dels possibles problemes i hauran tractat de trobar solucions. En canvi, en les ocasions en que aquesta tasca es dóna en versió curta, que no són poques, gairebé un 40%, no podem assegurar que quedi garantida la bona realització de la tasca i en moltes ocasions significa que per manca de temps només s'ha tractat algun problema si n'hi ha hagut i sinó és la mestra qui ha valorat la feina i després a corre cuita ha canviat els càrrecs per al proper període. En aquests casos l'activitat perdria la seva rellevància doncs negaria als alumnes la possibilitat d'expressar les seves opinions.

- *Revisió de càrrecs* és la segona activitat que més es dóna en el total de les observades, amb un 21% d'aparició.
- *Revisió de càrrecs* és una activitat fixa d'assemblea.
- En quasi la meitat d'ocasions les revisions tenen una durada mitjana.

REVISIÓ D'ACORDS

Definició

Espai de diàleg entre els membres del grup-classe i la mestra en que es valora el compliment dels acords presos en les anteriors assemblees.

Descripció

Els acords estan directament relacionats amb les assemblees de classe i més concretament amb la resolució de conflictes. Els acords són solucions a les que s'arriba de manera consensuada per tot el grup i la mestra, després del tractament d'un tema. A més, al final de l'assemblea, en el resum, es tornen a enunciar tots els acords que s'han pactat durant tota la sessió. El resum serveix per acabar la sessió explicitant els acords que s'han pres. Resulta molt important fer-ho perquè facilita a les i els alumnes una consciència clara dels compromisos que han adquirit davant del grup. De fet, quanta més precisió en el coneixement dels compromisos, més possibilitats de que es portin a terme. Per això, cal especificar-los, pas a pas, per a que aquests quedin clars i siguin fàcilment utilitzables. Han de ser concrets i factibles i la seva operativització fins a l'extrem ajudarà a aquells que hagin de posar-los en pràctica.

Existeixen dos instruments fonamentals per a que quedi constància dels acords presos i així sigui més fàcil recordar-los. El primer, la cartellera de resolucions, serveix per exposar els acords i les normes que el grup-classe ha adoptat durant l'assemblea. Funcionen com a recordatori de les tasques que s'han de portar a terme i de les normes que s'han de complir. Els acords poden tenir una duració i validesa variable, mentre que les normes tenen un caràcter més estable. El segon instrument és la llibreta d'acords que recull, d'alguna manera, la història de les discussions del grup, i per tant ha de donar fe dels acords presos.

Si tenim en compte tot el procés seguit en l'elaboració d'un acord, discussió, pacte, operativització i compliment, ens falta el pas definitiu que és el de tractar d'avaluar la realització de l'acord. Sovint els alumnes obliden els seus compromisos i les mestres obliden també el seu seguiment. Establir en l'ordre del dia de l'assemblea de classe un punt que ens permeti recordar els acords presos en anteriors assemblees i

comprovar i valorar la seva realització és fonamental per acabar de donar-li als acords un sentit, no només teòric, sinó impregnat de la pràctica i la convivència diària del grup. L'avaluació dels acords no ha de servir únicament per assenyalar aquells aspectes que no han funcionat correctament, sinó que també és un bon moment per felicitar als que s'ho mereixin, per animar a tot el grup i per parlar dels aspectes positius del curs.

La revisió dels acords difereix una mica segons l'edat dels alumnes en el moment de la seva realització, donat que en els primers cursos les mestres valoren de la mateixa manera que els alumnes i a mida que es van fent grans són els mateixos alumnes els que són capaços d'autoavaluar-se i de valorar als seus companys d'una manera justa i positiva.

El procés que segueix la valoració sol ser aquest:

La mestra pregunta quins acords es varen prendre en l'última assemblea o durant els últims dies.

El grup d'assemblea busca en la llibreta d'acords o en la cartellera de resolucions i llegeix els acords pendents d'ésser revisats.

En aquest moment la mestra o el grup d'assemblea pregunta a aquell o aquells que es varen comprometre com els ha anat en el compliment de l'acord.

El o els afectats responen donant les màximes explicacions i justificacions per al seu comportament i seguidament s'obre una ronda d'intervencions en la que els companys poden opinar sobre el compliment de l'acord per part dels implicats.

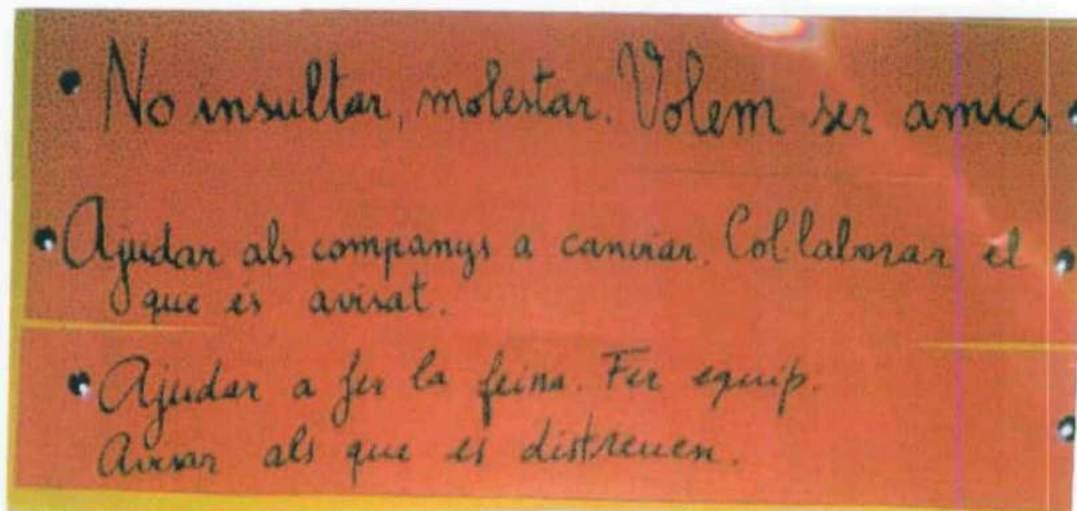
Si l'acord s'ha complert, es felicita al que l'ha complert i es dona per finalitzada la revisió.

Si l'acord no s'ha complert, la mestra o els membres del grup d'assemblea interroguen a l'implicat sobre el no compliment i demanen a la classe solucions per a que no es repeteixi. Aleshores torna a donar-se una ronda d'intervencions en la que es suggereixen solucions.

Una vegada tots els que ho volien han intervingut, la mestra tracta d'operativitzar al màxim l'acord i li demana a l'implicat un nou compromís fins a la propera assemblea. Finalitza així la revisió d'acords. Cal dir que aquest procés se segueix per a cadascun dels acords pendents de revisió.

"Durant una assemblea els alumnes tracten problemes del grup proposats per ells mateixos i arriben a acords per solucionar-los. Posteriorment revisen l'efectivitat dels acords presos."

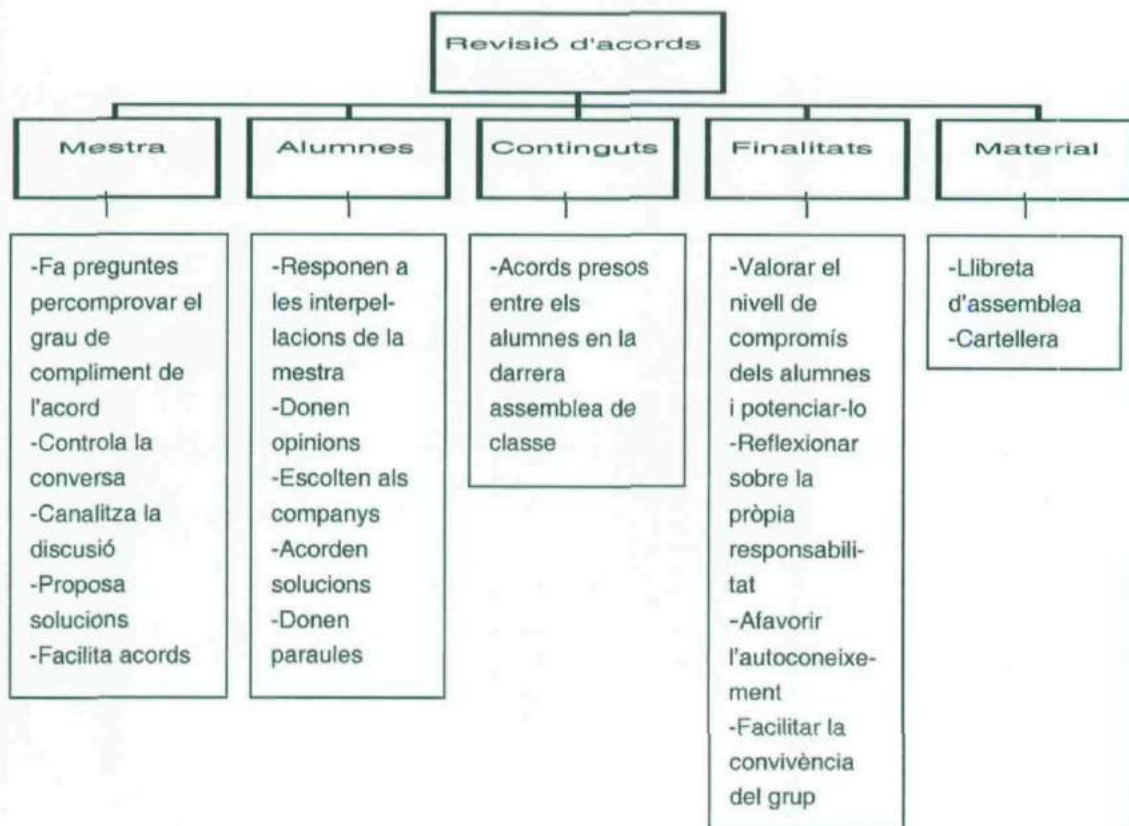

"Acords als que han arribat en una classe de cicle mitjà, que han estat penjats a la paret per ajudar als alumnes a recordar-los i a complir-los."

REVISIÓ D'ACORDS

- La mestra pregunta quins acords s'han de revisar
- El grup d'assemblea respon (llibreta o cartellera)
- Pregunta a l'interessat sobre el compliment de l'acord
- Explicacions de l'interessat
- Ronda d'intervencions per opinar
- (Finalització de la revisió amb felicitació si s'ha complert l'acord.)
- Explicacions de perquè no s'ha complert l'acord
- Ronda d'intervencions per suggerir solucions
- La mestra operativitza l'acord
- Nou compromís de l'interessat

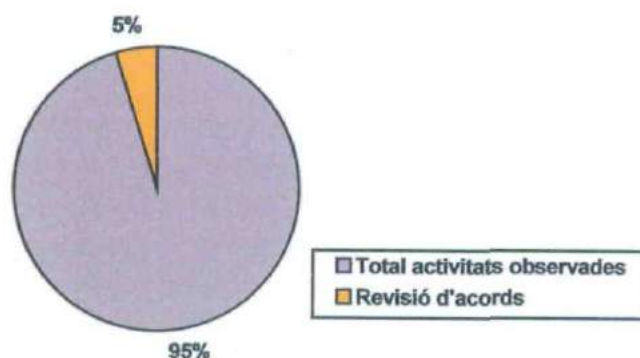
És molt important fer palesa la necessitat de portar a terme l'avaluació dels propis compromisos. Ensenyar als alumnes que és important comprometre's però que encara ho és més el fet de complir amb el compromís. En aquesta activitat es cristalitzen valors com la responsabilitat de portar a terme allò per el que m'he compromés, la coherència d'actuar segons el que pensem i la sinceritat de respondre a la veritat en el moment de la valoració.

Dades quantitatives

L'activitat *Revisió d'acords* representa el 5% de les activitats i l'1% de les pràctiques, recollides en educació moral, és a dir, que apareix 17 vegades d'un total de 333 activitats.

Total activitats observades a tutoria	333
Freqüència total	17
Percentatge d'aparició en activitats	5%
Percentatge d'aparició en pràctiques	1%

Respecte al temps de duració d'aquesta tasca, cal dir que apareix 8 vegades en format curt, és a dir, el 47% de les vegades; 7 vegades en format mitjà, és a dir, el 41% de les vegades; i 2 vegades en format llarg, el que representa el 12% de les vegades.

Tasques de duració curta	8	47%
Tasques de duració mitjana	7	41%
Tasques de duració llarga	2	12%
TOTAL	17	100%

Comentaris valoratius i interpretatius

L'activitat *Revisió d'acords* és una activitat que es dona poc en el global de l'observació realitzada en les classes d'educació moral, només apareix un 5% de les vegades, i és degut a que malgrat els acords es prenen setmanalment o quinzenal a les assemblees, sovint les mestres i els grups obliden revisar-los amb la mateixa periodicitat o per manca de temps ho deixen per altres moments. Una altra opció és que revisen un cop al mes els acords que han anat prenent perquè parteixen de la base que si no hi ha queixes addicionals vol dir que els acords s'han anat complint. També passa que si els acords no són de gran transcendència per a la vida de la classe i si es van complint al llarg de la setmana molt sovint no se'ls dona la importància d'ésser revisats o ja es van revisant durant la mateixa setmana de forma que a l'arribar l'assemblea del divendres ja no hi ha res a dir sobre els temes.

En relació a les dades de temps obtingudes, podem veure que en la gran majoria d'ocasions el temps de durada de la revisió és curt o mitjà, el que vol dir que van per feina. És a dir, es llegeix l'acord i es pregunta als implicats si l'han complert o no i aquest respon. Pot ser que s'allargui més si no hi ha hagut compliment o hi ha qui considera que no s'ha fet el que s'havia acordat, en tot cas es tracta de que les intervencions siguin curtes i concretes i que no s'expliquin mil anècdotes arrel del tema, d'això s'encarrega la mestra que sovint ja sap d'entrada si l'acord s'havia complert o no. En les ocasions en que la tasca es dona en versió llarga, que superen mínimament el deu per cent, sol passar que el tema no s'ha acabat de resoldre amb l'acord pres amb anterioritat i torna a ser debatut tant per els implicats com per tots aquells membres de la classe que vulguin donar la seva opinió i per tant s'acaba fent una tasca massa llarga i generalment s'acaba acordant quelcom més per tal de solucionar el problema. També pot haver passat que l'acord proposat en l'anterior assemblea no hagués estat ben entès o no fos prou operatiu per aquells que l'havien de portar a terme, i en conseqüència s'hagi d'explicar millor i puntualitzar més allò que cal fer.

- La tasca *Revisió d'acords* apareix poc en el global de l'observació, tan sols el 5% de les vegades.
- Sovint s'oblida revisar els acords o es fa de forma informal i d'altres vegades s'aglutinen les revisions un cop al mes.
- En la gran majoria d'ocasions el temps de durada de la revisió és curt o mitjà.

ELECCIÓ DE DELEGATS

Definició

Procés electoral en el que s'escullen els representants de la classe per a anar a l'assemblea de delegats de l'escola.

Descripció

Dos alumnes de cada classe (procurant que siguin nena i nen), des de tercer de primària i fins a sisè, de forma trimestral, ocupen els càrrecs de delegat i delegada de la classe, és a dir, durant aquest període representen, es responsabilitzen i actuen en nom del grup-classe al que pertanyen.

Aquest càrrec ajuda a aprendre a responsabilitzar-se individualment i col·lectiva, assumint progressivament les funcions que li són encomenades a un delegat de classe, i també a adquirir noves responsabilitats a mesura que avancen en els diferents cursos (a sisè els representants de cada grup tenen major llibertat d'acció i protagonisme que els de tercer), en definitiva, descobreixen un espai per a ells en la gestió, participació i coordinació de l'escola concentrada bàsicament en l'assemblea de delegats.

Donat el paper rellevant dels delegats dins de l'estructura organitzativa i el funcionament del centre, el moment de l'elecció, durant l'assemblea de classe, es converteix en una veritable pràctica de valors en la que s'han de distingir les habilitats i actituds necessàries per al desenvolupament del càrrec i escollir al company/a que creguin que millor pot portar-ho a terme, és a dir, representa un moment de decisió conjunta, de compromís amb el grup i amb aquell que l'ha de representar i, sobretot, la creació d'un nou vincle entre els diferents membres del col·lectiu.

En aquest moment, la mestra actua d'organitzadora, recordant els passos que cal seguir i apuntant comentaris durant la valoració dels delegats i en l'elaboració del llistat de condicions que hauria de complir un bon delegat. Els alumnes participen molt activament donant la seva opinió i exercint el seu dret al vot. Donat que l'elecció es realitza durant una assemblea, seran els membres del grup d'assemblea els encarregats de repartir i recollir els vots i de fer el recompte.

L'elecció de delegats es compon de quatre fases fonamentals dividides alhora en diferents moments i són les següents:

Es comença l'elecció amb la valoració dels delegats del trimestre anterior (aquest pas es dona exclusivament en el segon i tercer trimestre), que tracta de valorar el treball realitzat pels delegats durant l'anterior trimestre. Aquesta valoració té dos moments, un en el que els delegats expliquen tot el que han fet durant el trimestre als seus companys i companyes i avaluen la seva actuació. I un segon moment en que les companyes i companys donen la seva opinió sobre el treball realitzat per els delegats.

Segueix a la valoració, la descripció de com han de ser i de què han de fer els delegats, quines actituds i habilitats han de tenir per a representar al grup-classe i per a realitzar totes aquelles tasques que els seran assignades per el fet d'ocupar aquest càrrec. Aquesta descripció, es fa de manera col·lectiva a través d'una ronda d'intervencions.

La següent fase és en la que es decideixen les candidatures, donant l'oportunitat de presentar-se a tots aquells que ho desitgin i afavorint als que mai han realitzat el càrrec. La mestra pregunta qui vol ésser candidat i qui no, tractant de que justifiquin els motius de la seva decisió i deixant clar que la decisió de presentar-se com a candidat ha de ser personal i voluntària. Ningú que no vulgui ser delegat serà votat.

Finalment, l'última fase que es realitza una vegada decidits els candidats, és la votació, que consta de diferents passos.

En primer lloc es reparteix un paperet a cada alumne/a i se'ls deixa uns minuts per a que reflexionin i votin a una nena i a un nen.

Un cop han escrit els noms, es recullen els papers i es realitza el recompte.

Dos membres del grup d'assemblea aniran llegint els noms escrits als papers i els altres dos els aniran apuntant a la pissarra.

Un cop escrits tots es conten i es comprova que no falti cap vot.

Si hi ha dos clars guanyadors se'ls felicitarà i es donarà per acabada l'elecció.

Si per el contrari es donés un empat, es repetiria la votació tenint en compte només als alumnes empatats i se seguiria de nou el mateix procés.

"Cada classe escull trimestralment, a través d'una votació democràtica, els seus delegats. Fan el recompte de vots a la pissarra i un cop proclamats, posen els seus noms a la cartellera de la classe."

de la classe

Els nostres delegats		
1r trimestre	2n trimestre	3r trimestre
JULIA ROMERO TERRA DANIEL LOPEZ FLOWER	MARTIN MOLINA BARRERO SARA AMADOR MAYOR	

Càrrecs de la Classe

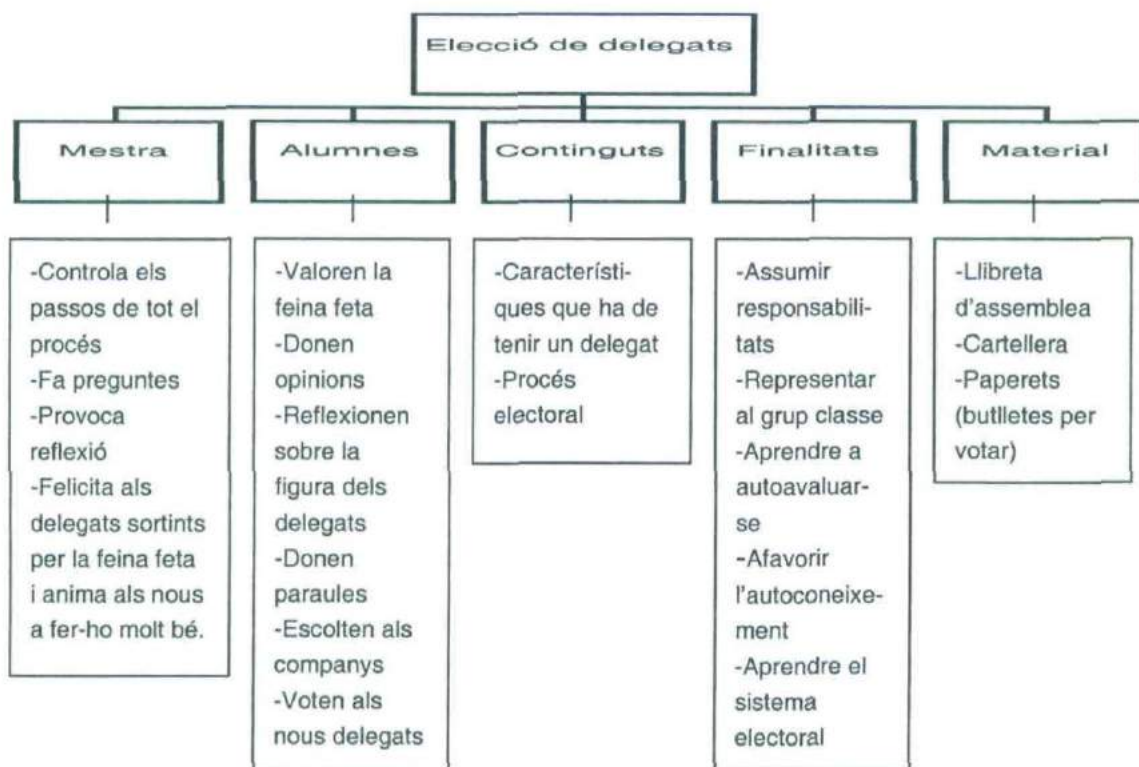
ELECCIÓ DE DELEGATS

- * Valoració dels delegats del trimestre anterior
 - Explicació i valoració dels delegats
 - Valoració de la classe
- * Ronda d'intervencions per determinar les actituds i habilitats que ha de tenir un delegat/da.
- * Presentació de candidatures i justificació
- * Votació: - Repartició de papers
 - Temps de reflexió i emissió del vot
 - Recollida de papers
 - Lectura dels paperets i anotació dels vots
 - Recompte dels vots
 - (Segona votació per desempatar)
 - Felicitacions als nous delegats

L'elecció de delegats representa un espai idoni per a revisar, compartir i aprendre de l'experiència dels anteriors delegats de forma col·lectiva, per a que els que surtin escollits aquesta vegada no cometin les mateixes errades i puguin representar, responsabilitzar-se i actuar en nom del grup-classe de la millor manera.

El moment dedicat a la reflexió col·lectiva sobre les qualitats necessàries per desenvolupar un bon treball com a delegat és el nucli fonamental per a posar de manifest i entendre que qualsevol dels alumnes pot portar a terme aquest càrrec gràcies a l'esforç, la dedicació i l'ajuda dels demés companys.

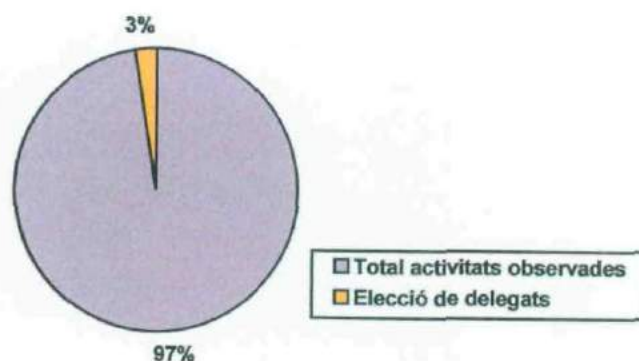
L'elecció de delegats és un procés que potencia el valor de la democràcia, de la participació, de la imparcialitat i de la igualtat d'oportunitats, donant la possibilitat de que qualsevol alumne/a es presenti al càrrec de delegat o delegada i permetent el vot a tots per igual.

Dades quantitatives

L'activitat *Elecció de delegats* representa el 3% de les activitats i el 0,6% de les pràctiques, recollides en educació moral, és a dir, que apareix 9 vegades d'un total de 333 activitats.

Total activitats observades a tutoria	333
Freqüència total	9
Percentatge d'aparició en activitats	3%
Percentatge d'aparició en pràctiques	0,6%

Respecte al temps de duració d'aquesta tasca, cal dir que apareix 3 vegades en format curt, és a dir, el 33% de les vegades; 2 vegades en format mitjà, és a dir, el 22% de les vegades; i 4 vegades en format llarg, el que representa el 45% de les vegades.

Tasques de duració curta	3	33%
Tasques de duració mitjana	2	22%
Tasques de duració llarga	4	45%
TOTAL	9	100%

Comentaris valoratius i interpretatius

L'activitat *Elecció de delegats* és una de les activitats més minoritàries de totes les detectades en la nostra observació, donat que apareix tan sols un 3% de les vegades, però és degut al seu caràcter trimestral. Com només s'escullen els delegats un cop al trimestre, no podem comptar amb un gran percentatge d'aparició, però a més a més encara es redueix degut a que ni els investigadors han pogut assistir a la totalitat de les sessions, ni totes les eleccions de delegats s'han donat en sessions d'ètica o assemblea i per tant no n'hem pogut tenir constància. Malgrat tot, sabem la importància que té

aquesta tasca i el servei que realitzen els delegats i per tant no la mesurarem tan sols per els resultats numèrics.

En relació a les dades de temps obtingudes, veiem que malgrat estar força repartit, la majoria de vegades, quasi la meitat ha estat una activitat llarga, és a dir, de més d'un quart d'hora, i de fet és bo que així sigui ja que els ha donat espai de temps suficient a tots els participants a fer la seva part. Als delegats que deixen el càrrec, valorar-lo una mica i recordar les funcions del càrrec a tota la classe, als qui es volen presentar com a candidats, pensar-s'ho bé i escoltar les vivències dels altres, a la mestra a explicar el procés correcte de l'elecció, els passos que cal seguir i a tota la classe a prendre's amb calma el moment de l'emissió del vot, pensar qui són els candidats millors per al grup i aquells que ho faran amb més ganes. També vol dir que hi hagi un bon temps per fer el recompte i per a felicitar als guanyadors. Veiem que es dona en versió mitjana una mica més del vint per cent de les vegades, vol dir que se li dona temps però que ja s'ajusta molt i potser no es permet tanta reflexió, i finalmet veiem que una tercera part de les vegades apareix en versió curta. Malauradament no sempre es disposa de tant de temps i sobretot en els grups de més grans, s'estalvien alguns dels passos que hem anomenat i van més directament a l'elecció pròpiament dita perdent així la riquesa del procés però sovint no podem lluitar contra la manca de temps.

- L'activitat *Elecció de delegats* és molt minoritària, apareix tan sols un 3% de les vegades.
- Apareix poc degut al seu caràcter trimestral, però es treballa amb força intensitat.
- Gairebé la meitat de les vegades es dona en versió llarga.

INFORMACIÓ DE L'ASSEMBLEA DE DELEGATS

Definició

Espai de l'assemblea setmanal del grup-classe en el que els delegats transmeten als seus companys de classe els temes i informacions tractades a l'assemblea de delegats de l'escola.

Descripció

L'assemblea de delegats representa, en l'organització del centre, un dels òrgans de gestió, participació i coordinació més importants de foment del diàleg, la responsabilitat i el compromís de la comunitat.

Aquesta està formada pels alumnes delegats representants de les classes de tercer a sisè de primària (encara que assisteixen de forma no sistemàtica alumnes d'altres cursos quan el tema que s'ha de tractar els afecta directament) i presidida pel director del centre. Es reuneixen setmanalment per elaborar l'orden del dia conjuntament, tractar temes que afecten al centre de manera global i, en definitiva, establir una via que faciliti l'enllaç entre l'aula i l'escola.

D'aquesta manera, l'assemblea de delegats resulta un element bàsic per a la participació en la dinàmica escolar dels alumnes, impulsor d'activitats, punt de coordinació entre la vida dels alumnes i el centre, i de recollida de propostes. És en la funció d'enllaç entre el que succeeix a les aules i les decisions que es prenen a l'escola a on aquesta adquireix un caràcter més rellevant: els delegats han de portar a les sessions d'assemblea les aportacions, idees, dubtes i propostes que surgeixen a la classe, a l'hora que informar als companys de classe dels temes que s'estan debatint en aquell moment en el Consell Escolar.

En definitiva, les funcions atribuïdes a l'assemblea de delegats són actuar d'enllaç entre l'aula i l'escola, gestionar les campanyes i festes tradicionals, elaborar la revista de l'escola i fer participar als delegats en activitats puntuals com a representants dels alumnes del centre.

En el que fa referència al nostre treball, hem observat als delegats efectuar la seva feina d'informadors durant les assemblees de classe. En aquests moments ells són

els encarregats de facilitar la informació tractada en les assemblees de delegats (que tenen apuntada a la llibreta de delegats) a la resta de la classe per a fer-los partíceps de tot el que allí es parla i per a que col·laborin en allò que sigui necessari. En aquest moment és molt important el paper de la mestra donat que ha d'ajudar als delegats a que la informació que donin sigui concreta i no doni lloc a confusions, també els ajudarà a resoldre els dubtes dels seus companys i a organitzar la informació en la llibreta dels delegats de manera que quan hagin de presentar-la als altres membres de l'assemblea de delegats els sigui fàcil d'entendre i d'expressar.

El procés que segueixen per a fer-ho és aquest:

En primer lloc els delegats informen al grup d'assemblea que tenen informacions que donar per a que aquests els incloguin en l'ordre del dia.

Una vegada a l'assemblea i arribat el seu torn, els delegats surten a la pissarra per a que tota la classe pugui veure'ls i escoltar-los bé i llegeixen en veu alta per tota la classe les anotacions fetes a la llibreta de delegats sobre les informacions a donar.

Seguidament s'obre un torn de preguntes i respostes per aclarir dubtes en el que la mestra sol ajudar als delegats en les respostes.

Si la informació donada pels delegats tracta d'una proposta en la que la classe ha de participar, seguidament s'inicia una ronda d'intervencions en la que la mestra ajuda considerablement al grup d'assemblea i als delegats a l'hora de decidir la validesa de les aportacions, simultàniament, els delegats van apuntant a la llibreta les aportacions de la classe.

Normalment l'actuació a l'assemblea finalitza aquí, fins a la propera assemblea en la que es presentaran les propostes escollides i altres informacions respecte a la festa o projecte que s'estigui preparant.